

Planet: de effecten van het ondernemen op het natuurlijke leefmilieu.

Energie en emissies

Ons milieubeleid is gericht op het continu verbeteren van de milieuprestaties om de belasting voor het milieu zo ver mogelijk terug te dringen. Om dit te bereiken hebben we een programma voor reductie van de energieconsumptie. In dit programma wordt het verbruik van brandstoffen (liters), elektriciteit (kWh) en aardgas (m³) gemonitord. Het elektriciteitsverbruik is met 76% van het totale kWh-verbruik in absolute omvang het grootst vanwege de benutting ervan in het productieproces, voor verlichting, ventilatie-, airco- en afzuigingssystemen. Het gasverbruik bedraagt 21% van het totale kWh-verbruik en wordt benut voor ruimteverwarming van gebouwen en in beperkte mate (< 5%) voor procesverwarming. Diesel en stookolie worden met name in Azië gebruikt en bedraagt 3% van het totaalverbruik. Gerelateerd aan de omzet is het energieverbruik 23,5% gedaald ten opzichte van het referentiejaar 2008. Het gasverbruik is in absolute zin het meest gedaald met 59,9% ten opzichte van 2008. De winter in 2014 was beduidend zachter dan de jaren ervoor, hetgeen een gunstig effect had op het gasverbruik. Vanwege energiebesparende maatregelen is een verdere besparing in het totale energieverbruik gerealiseerd. Gebouwen zijn voorzien van gebouwbeheersystemen die zijn gekoppeld aan verlichting en verwarming waardoor direct inzicht is in het daadwerkelijke verbruik zodat hier alert op gestuurd kan worden. Oude verwarmingsketels zijn vervangen en er is op meerdere plaatsen geïnvesteerd in duurzame LED-verlichting inclusief bewegingssensoren. Ook op het stroomverbruik door ICT-middelen wordt bespaard aan de hand van zogenoemde 'standby-killers' zodat pc's na werktijd daadwerkelijk uitstaan en niet nog sluimerend stroom verbruiken. TKH-bedrijven zijn

continue bezig om apparaten die veel stroom verbruiken, te vervangen door alternatieven met een aanzienlijk lager energieverbruik.

Er is tevens een aanzet gegeven in de verduurzaming van het energieverbruik door ons eigen elektriciteitsverbruik te vergroenen door middel van aankoop van de zogenaamde groencertificaten. Hiermee wordt aangevoerd dat wij als afnemer garant staan voor de opwekking van een bepaalde hoeveelheid duurzame elektriciteit die in Nederland is opgewekt. Onderzocht wordt in hoeverre dit breder in de groep kan worden uitgerold, om zodoende toch aan onze duurzaamheidscriteria te kunnen blijven voldoen. Ook aangezien we al grote stappen hebben gezet vanaf 2008 in energiereductie en het door de afhankelijkheid van het productieproces, een uitdaging is om op elektriciteitsverbruik verder aanzienlijk te besparen.

TKH hanteert de Carbon Footprint volgens het GHG-protocol, als meetinstrument om de impact van onze activiteiten te meten op het milieu. Het is een meting van broeikasgassen die wordt vertaald naar een CO₂-equivalent, waarbij een onderverdeling wordt gemaakt in twee hoofdcategorieën: directe en indirecte CO₂-emissies. Bij TKH vallen onder de directe CO₂-emissies de gasvormige en overige fossiele brandstoffen (aardgas, LPG, diesel en smeeroliën) evenals -in mindere mate- het autoverkeer van personenvervoer (leaseauto's en het eigen wagenpark). De indirecte CO₂-emissie heeft betrekking op de ingekochte elektriciteit. De laatstgenoemde vormt een significant deel van de totale Carbon Footprint. De CO₂-emissie over 2014 daalde met 15,0% ten opzichte van het referentiejaar 2008.

TKH is met de twee Nederlandse kabelproductiebedrijven gecertificeerd voor de CO₂-Prestatieladder, niveau 3. Dit instrument is ontwikkeld om bedrijven inzage te

laten verkrijgen in de eigen CO₂-productie om uiteindelijk deze te verminderen. Het besluit van TKH om zich te certificeren voor de CO₂-Prestatieladder is gelegen in het feit dat we aan onze klanten en overige stakeholders willen aantonen dat we ons professioneel willen inrichten om de CO₂-uitstoot te verminderen. TKH wil tenminste de certificering op niveau 3 handhaven.

Door de invoering van een gericht reductieprogramma is er meer bewustwording over het thema bij onze medewerkers en wordt er efficiënter omgegaan met elektriciteitsverbruik. TKH communiceert intern energiebesparende tips om daarmee collega's op de hoogte te stellen van ideeën en mogelijkheden.

In de keten is energiereductie tevens een terugkerend thema. Naast onze eigen programma's voor energiereductie denken wij ook graag mee met reductie ervan in de keten. Dit doen wij door in overleg met onze klanten de productspecificaties aan te passen en door gebruik te maken van de juiste materialen. Onze systemen zijn gericht op efficiency voor de klant, zo ook efficiency in energieverbruik. Met leveranciers worden energiereductiemogelijkheden in de keten besproken, waarbij wij ons laten informeren over hun programma en doorgevoerde maatregelen, om hierop zo goed mogelijk te kunnen aansluiten.

Wagenpark

'Vergroening' van het wagenpark draagt tevens bij tot een reductie van CO₂-uitstoot. Bij het nieuw aan te schaffen wagenpark beperken we de toegestane CO₂-uitstoot tot maximaal 135 gram/km. In 2020 moet dit volgens Europese richtlijnen teruggebracht zijn naar 95 gram/km hetgeen ook als doel is gesteld binnen de TKH-groep. De gemiddelde CO₂-emissie per gram/km van het bestaande Nederlandse leasewagenpark in 2014 bedroeg 113,4 gram/km (2013: 122,9 gram/km). De in

2014 nieuw ingezette leaseauto's hadden een gemiddelde CO₂-emissie per gram/km van 93,2 (2013: 108,1). Ons bedrijfswagenpark bestaat nu voor ruim 14% uit hybride en elektrische auto's. Hieruit blijkt dat het duurzaamheidsbeleid van TKH zich succesvol doorvertaalt naar het wagenpark.

Vermindering grondstofverbruik en afval

Duurzaam ondernemen is onder meer het bestendig omgaan met de hulpbronnen. Om inzicht te hebben in de milieugerelateerde elementen, hebben tenminste alle productiegerelateerde werkmaatschappijen het milieuzorgsysteem ISO 14001 en zijn ze hiervoor gecertificeerd. Met deze certificering wordt bereikt dat we bekend zijn met het milieubeleid en dat er inzage is in relevante milieuthema's.

Binnen TKH hanteren wij enkele operationele sturingsmodellen, die zijn ondergebracht in een 'operational excellence'-programma. Met dit programma streven wij optimale prestaties na van onze operationele processen met beoogde efficiency-effecten. Dit ondersteunt onze bedrijfsvoering op het gebied van veiligheid, kwaliteit en klanttevredenheid. Sinds enkele jaren werken we binnen onze productiebedrijven via het LEAN-principe. LEAN is een methode om alle verspillingen uit het productieproces te halen waarbij wordt gekeken naar de waardetoevoeging in een productieproces. De daadwerkelijke klantvraag wordt daarbij leidend binnen het productieproces. Processen worden dagelijks besproken binnen de operationele omgeving om blijvend te verbeteren. Hierdoor wordt duurzaamheid steeds verder geïntegreerd binnen de operationele processen. Via het 'operational excellence'-programma hebben we voortdurend aandacht voor grondstofverbruik en voor de reductie van afval en uitval. Een efficiënt beheer van materialen en grondstoffen is uitermate relevant gelet

op zowel het hoge verbruik van waardevolle metalen zoals koper en aluminium, dat een essentieel onderdeel vormt van het productieproces, evenals het afval dat wordt gegenereerd. De belangrijkste grondstoffen voor TKH zijn koper, granulaat, aluminium en staal.

Ons beleid is erop gericht afval zodanig te elimineren, dat er zo min mogelijk impact ontstaat op het milieu en de maatschappij. Daarmee voorkomen we ook onnodige kosten. Wij hanteren hierbij twee benaderingen:

- Kwantitatief: We brengen de hoeveelheid afval bij de bron structureel terug door de materiaalproductiviteit te verhogen; we voorkomen afval door processen te verbeteren en door te innoveren.
- Kwalitatief: We verminderen de schadelijke gevolgen van het afval. Dit betekent dat we grondstofuitputting tegengaan door gerecyclede materialen te gebruiken en de afvalverwerking te optimaliseren door meer samen te werken in de keten. Schone kunststoffen die tijdens het kabelproductieproces onbruikbaar zijn geworden, worden aan verwerkers aangeboden om hier nieuwe grondstoffen van te maken. Wij voeren

hiertoe intensieve gesprekken met onder meer afvalinzamelbedrijven uit de regio. Het productie- en bedrijfsafval is in het verslagjaar afgenomen met 10,25% (2013: -6,2%) terwijl de productiewaarde is gestegen. Van dit afval bestaat weer 75,5% (2013: 50,8%) uit gerecycled materiaal.

